

Київський університет імені Бориса Грінченка
Інститут журналістики
Кафедра бібліотекознавства та інформології

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Професор з науково-методичної та навчальної роботи

О.Б. Жильцов

2019 року

« 09 »

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

ВЕБОМЕТРІЯ

для студентів
спеціальності 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа
освітнього рівня другого (магістерського)
освітньо-професійної програми «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа»

Київ – 2019

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти

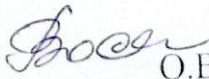
Програма № 0864/19
Жильцов
(підпис) (прізвище, ініціали)

« » 20 19

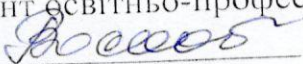
Розробник: Копанєва Вікторія Олександрівна, кандидат історичних наук, доцент кафедри бібліотекознавства та інформології Інституту журналістики Київського університету імені Бориса Грінченка

Викладач:

Копанєва Вікторія Олександрівна, кандидат історичних наук, доцент кафедри бібліотекознавства та інформології Інституту журналістики Київського університету імені Бориса Грінченка

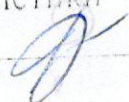
Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри бібліотекознавства та інформології
Протокол від 29 серпня 2019 року №2
Завідувач кафедри бібліотекознавства та інформології О.В. Воскобойнікова-Гузева

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа»
29 серпня 2019 року
Гарант освітньо-професійної програми

 О.В. Воскобойнікова-Гузева

Робочу програму перевірено
_____ 2019 р.

Заступник директора Інституту журналістики
з навчальної роботи

 О.А. Росінська

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. підпис (ПІБ), «__»__20__ р., протокол № _____
на 20__/20__ н.р. підпис (ПІБ), «__»__20__ р., протокол № _____
на 20__/20__ н.р. підпис (ПІБ), «__»__20__ р., протокол № _____
на 20__/20__ н.р. підпис (ПІБ), «__»__20__ р., протокол № _____

Київський університет імені Бориса Грінченка
Інститут журналістики
Кафедра бібліотекознавства та інформології

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

О.Б. Жильцов

2018 року

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

ВЕБОМЕТРІЯ

для студентів

спеціальності 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа

освітнього рівня другого магістерського

освітньо-професійної програми «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа»

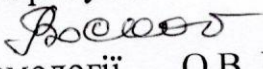
КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти
Програма № 0342/18
(підпис) _____
(прізвище, ініціали)
« _____ » 2018 р.

Київ – 2018

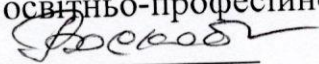
Розробник: Копанева Вікторія Олександрівна, кандидат історичних наук, доцент кафедри бібліотекознавства та інформології Інституту журналістики Київського університету імені Бориса Грінченка

Викладач:

Копанева Вікторія Олександрівна, кандидат історичних наук, доцент кафедри бібліотекознавства та інформології Інституту журналістики Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри бібліотекознавства та інформології
Протокол від 30 серпня 2018 року №1
Завідувач кафедри
бібліотекознавства та інформології О.В. Воскобойнікова-Гузева

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа»
30 серпня 2018 року

Гарант освітньо-професійної програми

О.В. Воскобойнікова-Гузева

Робочу програму перевірено

___ . ___ . 2018 р.

Заступник директора Інституту журналістики
з навчальної роботи О.А. Росінська

Пролонговано:

на 20 ___ /20___ н.р. підпис (ПІБ), «___» ___ 20___ р., протокол № ___ на
20 ___ /20___ н.р. підпис (ПІБ), «___» ___ 20___ р., протокол № ___
на 20 ___ /20___ н.р. підпис (ПІБ), «___» ___ 20___ р., протокол № ___
на 20 ___ /20___ н.р. підпис (ПІБ), «___» ___ 20___ р., протокол № ___

ЗМІСТ

1. Опис предмета навчальної дисципліни.....	4
2. Мета та завдання навчальної дисципліни.....	7
3. Результати навчання за дисципліною.....	7
4. Структура навчальної дисципліни.....	8
5. Програма навчальної дисципліни	
<i>Змістовий модуль I</i>	9
<i>Змістовий модуль II</i>	9
<i>Змістовий модуль III</i>	10
<i>Змістовий модуль IV</i>	11
6. Контроль навчальних досягнень	12
<i>6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів</i>	13
<i>6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії оцінювання</i>	14
<i>6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання</i>	15
<i>6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання</i>	17
<i>6.5. Орієнтовний перелік питань до екзамену</i>	21
<i>6.6. Шкала відповідності оцінок</i>	22
6. Контроль навчальних досягнень	22
IV. Навчально-методична карта дисципліни «Вебометрія».....	25
XIII. Рекомендована література	
<i>Законодавчі і нормативно-правові документи</i>	27
<i>Базова</i>	28
<i>Додаткова</i>	29
<i>Інформаційні ресурси</i>	30

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни	обов'язкова	-
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	-
Загальний обсяг кредитів/годин	5/150	-
Курс	6	-
Семестр	11	-
Кількість змістових модулів з розподілом	4	-
Обсяг кредитів	5	-
Обсяг годин, в тому числі:	150	-
Аудиторні	32	-
Модульний контроль	8	-
Семестровий контроль	30	-
Самостійна робота	80	-
Форма семестрового контролю	Екзамен	-

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – дати студентам уявлення щодо вебметрії з метою набуття практичних навичок для майбутньої професійної діяльності.

Завдання навчальної дисципліни:

- ознайомлення з науковими підходами до вебметрії як нового напрямку діяльності бібліотек;
- освоєння термінології та закономірностей вебметрії;
- інформування про світові та вітчизняні вебметричні системи.

Навчальна дисципліна спрямована на формування **фахових (спеціальних) програмних компетентностей** освітньо-професійної програми підготовки магістрів за спеціальністю 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа»:

- застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- використовувати сучасні технології у практичній діяльності;
- генерувати нові ідеї (креативність);
- працювати в команді;
- навички міжособистісної взаємодії;
- пошук, оброблення та аналіз інформації з різних джерел.

Навчальна дисципліна спрямована на формування таких **фахових (професійних) програмних компетентностей** освітньо-професійної програми підготовки магістрів за спеціальністю 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа»:

комунікаційна – здатність суб'єкта інформаційно-комунікаційної взаємодії орієнтуватися в ситуаціях професійного спілкування, розуміти мотиви, інтенції, стратегії поведінки, фрустрації, як свої власні, так і партнерів спілкування, налагоджувати/вибудовувати та підтримувати канали соціальної та наукової комунікації;

науково-дослідна – здатність до науково-дослідницької роботи з конкретних напрямків інформаційно-бібліотечної діяльності в контексті соціально-економічного розвитку суспільства; готовність до експертної оцінки і прогнозування розвитку інформаційних об'єктів; здатність до дослідження тенденцій розвитку інформаційно-аналітичної діяльності, моніторингу ринку інформаційних продуктів і послуг, визначення стратегії його розвитку;

- *інформаційна* – здатність до збору, обробки, збереження, продукування, передачі професійно важливої інформації із урахуванням соціокультурного контексту; вміння виокремлювати суспільно значиму інформацію із загального потоку;

- *технологічна* – використання інформаційно-комунікаційних технологій в інформаційно-бібліотечній діяльності; розвиток систем корпоративних комунікацій в інформаційно-бібліотечній сфері; здатність до проведення системного аналізу виробничо-технологічної діяльності в інформаційно-бібліотечній сфері;

- *управлінська* – здатність до управління об'єктами інформаційно-бібліотечної діяльності; готовність до стратегічного управління розвитком кадрових, фінансових, матеріально-технічних та інформаційних ресурсів; здатність до проведення економічного аналізу та оцінки ефективності і якості інформаційно-бібліотечної діяльності.

Опанування навчальною дисципліною дозволяє отримати такі **програмні результати** освітньо-професійної програми підготовки магістрів за спеціальністю 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа»:

– вміння використовувати концептуальні знання, набуті у процесі навчання на рівні новітніх досягнень для розв'язання складних проблем та вирішення практичних завдань у сфері інформаційної діяльності, бібліотечної та архівної справи;

– здатність використовувати знання з теорій і практики інформаційних комунікацій, новітніх медіакомунікативних технологій, сучасних технологій формування та використання інформаційних потоків різного типу у сфері інформаційної діяльності, бібліотечної та архівної справи;

– здатність продемонструвати вміння здійснювати пошук, обробку та аналіз інформації з різних джерел;

– практичні вміння проведення моніторингу та оцінки ефективності і якості інформаційної діяльності;

– здатність формулювати задачу, для її вирішення використовувати потрібну інформацію та методологію для досягнення обґрунтованих висновків;

– здатність продемонструвати знання з теорії наукометрії;

- вміння формувати та досліджувати інформаційні потоки в сучасному соціально-культурному просторі;
- здатність аналізувати інформаційні ресурси;
- здатність використовувати інформаційні ресурси в організації науково-дослідної діяльності;
- здатність до фахового використання ІКТ;
- вміння роботи з новітніми ІКТ;
- уміння працювати в команді;
- здатність до застосування законів управлінської діяльності для розвитку ресурсів інформаційної діяльності.

Курс інтегрується з такими навчальними дисциплінами, як «Наукові комунікації», «Теорія документно-інформаційних потоків», «Управління електронними інформаційними ресурсами», «Інформологія», «Наукометрія», «Бібліометрія» та ін.

3. Результати навчання за дисципліною

Програмні результати навчання:

Вміння роботи з новітніми інфокомунікаційними платформами (соціальними мережами, блогосферою).

Здатність до застосування у професійній діяльності знань з соціальної інформатики, зокрема основних концепцій інформатизації суспільства, вміння аналізувати сучасні тенденції розвитку суспільства знань.

Застосовувати інформаційні джерела для виконання конкретних практичних завдань у сфері інформаційної діяльності, бібліотечної та архівної справи.

Дисципліна загальним обсягом 5 кредитів 150 годин, у тому числі: 14 год. – лекційних, 10 год. – семінарських занять, 8 год. – лабораторних занять, 8 год. – модульні контрольні роботи, 80 год. – самостійна робота. Студентам надається список рекомендованої до вивчення літератури та перелік інформаційних ресурсів мережі Інтернет для опрацювання. Викладання дисципліни розраховано на *один семестр* та завершується *екзаменом*.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

№ з/п	Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
		Разом	Аудиторних	Лекцій	Семінарських	Лабораторних	Самостійна робота	Підсумковий контроль
Змістовий модуль I. Витоки вебометрії								
1.1	Розвиток метричних наук	12	2	2			10	
1.2	Вебометричні дослідження	2	2	2			10	
1.3	Визначення вебометрії	12	2		2			
1.4	Вебометричні дослідження	2	2			2		
	Модульна контрольна робота	2						2
	Разом за модулем 1	30	8	4	2	2	20	2
Змістовий модуль II. Е-середовище наукових комунікацій								
2.1	Інформаційне середовище наукових комунікацій	12	2	2			10	
2.2	Інструментарій вебометрії	12	2	2			10	
2.3	Формування віртуального наукового простору	2	2		2			
2.4	Інструментарій Web 2.0	2	2			2		
	Модульна контрольна робота	2						2
	Разом за модулем 2	30	8	4	2	2	20	2
Змістовий модуль III. Світовий рейтинг вебометрії								
3.1	Представлення в інтернет-просторі	22	2	2			20	
3.2	Міжнародні рейтинги вебометрії	2	2		2			
3.3	Альтернативні метрики та методологія оцінювання	2	2		2			
3.4	Визначення показників вебометрії	2	2			2		
	Модульна контрольна робота	2						2
	Разом за модулем 3	30	8	2	4	2	20	2

Змістовий модуль IV. Вебоμεтрія, альтметрія та бібліотеки								
4.1	Новий науковий напрям діяльності бібліотек	12	2	2			10	
4.2	Вебоμεтрія – бібліотекознавчі дослідження	12	2	2			10	
4.3	Досвід бібліотек з вебоμεтричних досліджень	2	2		2			
4.4	Приклади використання вебоμεтричних досліджень	2	2			2		
	Модульна контрольна робота	2						2
	Разом за модулем 4	30	8	4	2	2	20	2
	Екзамен	30						30
	Разом за навчальним планом	150	32	14	10	8	80	8/30

5. ПРОГРАМА

Змістовний модуль 1 Витоки вебоμεтрії

Лекція 1.1. Розвиток метричних наук (2 год.)

Співвідношення понять метрик. Вебоμεтрія (Webometrics) – дослідження кількісних аспектів створення та використання інформаційних ресурсів, структур та технологій Мережі на основі бібліометричного та інформаційного підходів. Виникнення терміну «вебоμεтрія» (1997). Взаємозв'язок з бібліометрією та наукометрією. Різні підходи до трактування поняття «вебоμεтрія».

Лекція 1.2. Вебоμεтричні дослідження (2 год.)

Основні напрямки досліджень: веб-індикатори (індекси цитування, видимість сайтів тощо); соціальні феномени мережі (соціальні мережі, спільнота сайтів); збір даних мережі (роботи, пошукові машини, інформаційний пошук); аналіз гіперпосилань (зв'язки між сайтами ВНЗ та наукових організацій).

Семинар 1. Визначення вебоμεтрії (2 год.)

Лабораторне заняття 1. Вебоμεтричні дослідження (2 год.).

Змістовний модуль 2

Е-середовище наукових комунікацій

Лекція 2.1. Інформаційне середовище наукових комунікацій (2 год.)

Особливості інформаційного середовища наукових комунікацій: розвиток ІКТ; чітке розмежування меж між формальною і неформальною комунікаціями; зміна підходів до поняття «публікація»; «відкритий доступ»; формування віртуального наукового простору (віртуальне співробітництво, віртуальні

наукові колективи, е-комунікація тощо); створення та розвиток цифрової наукової інфраструктури (е-бібліотеки, видавництва, журнали, архіви, репозиторії тощо); використання хмарних технологій тощо. Статистичні закономірності і синергетика (самоорганізація) наукових комунікацій. Перехід парадигми від книжкової і усної комунікації до цифрової комунікації.

Лекція 2.2. Інструментарій вебометрії (2 год.)

Web 2.0. Інструменти Web 2.0. Використання вченими для професійного спілкування соціальні медіа (блоги, мікроблоги (Twitter), соціальні мережі (Facebook, Google+ та ін.), он-лайнні платформи для роботи с бібліографічними даними (CiteULike, Mendeley, Zotero тощо) та інше.

Семінар 2. Формування віртуального наукового простору (2 год.)

Лабораторне заняття 2. Інструментарій Web 2.0 (2 год.).

Змістовний модуль 3

Світовий рейтинг вебометрії

Лекція 3.1. Представлення в інтернет-просторі (2 год.)

Міжнародний рейтинг Webometrics Ranking of World Universities. Визначення показників рейтингу Webometrics (значення чотирьох індикаторів). Підтримка лозунгу «Публікуватися в мережі або зникнути». Підтримка установа і вченими ініціативи «відкритого доступу». Показник Altmetrics – видимість в мережі професійного спілкування та співробітництва вчених.

Альтернативні метрики та методологія оцінювання ефективності дослідницької діяльності Ranking Web of Universities (Кіберметрична лабораторія Центру наукової інформації Іспанії). Вебометричний показник відвідуваності сайтів Alexa Rating. Програми (altmetrics-інструменти) для проведення досліджень (Altmetric – www.altmetric.com/, ImpactStory – www.impactstory.org/, Plum Analytics – www.plum-analytics.com/ та ін.).

Семінар 3. Міжнародні рейтинги вебометрії (2 год.)

Семінар 4. Альтернативні метрики та методологія оцінювання (2 год.).

Лабораторне заняття 3. Визначення показників вебометрії (2 год.).

Змістовний модуль 4

Вебометрія, альтметрія та бібліотеки

Лекція 4.1. Новий науковий напрям діяльності бібліотек (2 год.)

Визначення та зміст поняття «altmetrics». Термін «altmetrics» як створення і дослідження нових «метрик» для аналізу наукової комунікації поза традиційних каналів системи наукової комунікації. З розвитком altmetrics для бібліотек з'явилися нові можливості участі в процесах створення, розповсюдження та оцінки наукового знання. Міжнародний досвід вебометричних досліджень. Нові інструменти для оцінки наукової діяльності.

Лекція 4.2. Вебометрія – бібліотекознавчі дослідження (2 год.)

Перспективні оцінки бібліотекознавчих досліджень. Результати досліджень з використанням вебометрії (А. Антопольський та ін.). Два основні напрямлення вебометричних досліджень: організація і управління інформаційно-бібліотечною діяльністю; задоволення інформаційних потреб користувачів.

Створення цифрової наукової інфраструктури в рамках якої формується система ідентифікаторів авторів і об'єктів (ORCID, DOI, SPIN та ін.). Маніфест альтметрик.

Формування е-лабораторій цифрової науки в структурі бібліотеки. Міжнародні проекти по створенню віртуального дослідницького е-середовища.

Семінар 5. Досвід бібліотек з вебометричних досліджень (2 год.).

Лабораторне заняття 4. Приклади використання вебометричних досліджень (2 год.).

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	2	2	2	2	1	1	2	2
Відвідування семінарських занять	1	1	1	1	1	2	2	1	1
Відвідування на практичному занятті	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Робота на семінарському занятті	10	1	10	1	10	2	20	1	10
Робота на практичному занятті	10	1	10	1	10	1	10	1	10
Лабораторна робота (в тому числі допук, виконання, захист)									
Виконання завдань для самостійної роботи	5	4	20	4	20	4	20	4	20
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25	1	25
Виконання ПДЗ									
<i>Разом</i>			69		69		79		69
Максимальна кількість балів	286								
Екзамен	40								
Розрахунок коефіцієнта	Розрахунок: $286:60=4,7$ Студент набрав: 200 балів Оцінка: $200:4,7 = 43$ балів + max 40 балів за екзамен								

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

Змістовний модуль 1.

Витоки вебометрії (20 год.)

1.1 На основі опрацювання наукових і довідкових джерел розглянути різноманітні підходи до визначення понять «вебOMETрія», «бібліOMETрія», «альтMETрія». Результати оформити у таблиці – 5 год.

Термін	Визначення	Джерело
--------	------------	---------

1.2. Підготувати презентацію на тему «ВебOMETрія це ...» – 5 год.

1.3. Взаємозв'язок з вебOMETрії та бібліOMETрії – 5 год.

1.4. Навести визначення веб-індикаторів – 5 год.

Змістовний модуль 2.

Е-середовище наукових комунікацій (20 год.)

2.1. Навести приклади наукового е-середовища – 5 год.

2.2. Відкритий доступ: основні тенденції та проекти – 5 год.

2.3. Відкриті архіви: міжнародні та вітчизняні проекти – 5 год.

2.4. Навести приклади цифрової наукової інфраструктури – 5 год.

Змістовний модуль 3

Світовий рейтинг вебOMETрії (20 год.)

3.1. Підготувати презентацію «Міжнародний рейтинг ВНЗ України» – 5 год.

3.2. Методологія оцінювання ефективності дослідницької діяльності Ranking Web of Universities – 5 год.

3.3. Навести приклади вебOMETричних показників відвідуваності сайтів – 5 год.

3.4. Надати характеристику вебOMETричних програм для проведення досліджень – 5 год.

Змістовний модуль 4

ВебOMETрія, альтMETрія та бібліотеки (20 год.)

4.1. На основі опрацювання наукових і довідкових джерел надати порівняльну характеристику визначенням: «кіберMETрія», «вебOMETрія», «альтMETрія», «вікіMETрія» – 5 год.

4.2. Навести приклади бібліотекознавчих досліджень та надати їх характеристику – 5 год.

4.3. Надати характеристику цифровим ідентифікаторам – 5 год.

4.4. Навести приклади з досвіду вебOMETричних досліджень – 5 год.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Модульна контрольна робота проводиться після вивчення певного змістового модуля. Оцінюється за виконання завдань у формі, зазначеній викладачем у робочій програмі. Кількість модульних контрольних робіт з навчальної дисципліни – 4, виконання кожної роботи є обов'язковим.

ЗАВДАННЯ ДО МОДУЛЬНИХ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ.

Змістовний модуль 1.

Витоки вебOMETрії

1. Визначення терміну «вебOMETрія».
2. Взаємозв'язок вебOMETрії з бібліOMETрією та наукоMETрією.
3. Взаємозв'язок вебOMETрії з кіберMETрією.
4. Різноманітність підходів трактування поняття «вебOMETрія».

5. Визначення неокласичних метрик.
6. Визначення сучасних метрик.
7. Виникнення терміну «вебометрія».
8. Визначення «альтметрії».
9. Вебометричні дослідження.
10. Веб-індикатори.
11. Індекси цитування.
12. Вебометрична система оцінювання сайтів бібліотек України.
13. Рейтинг університетів Webometrics.
14. Видимість сайтів.
15. Активність.
16. Відкритість.
17. Основні напрямлення досліджень.
18. Наукова е-мережа.
19. Приклади збору даних мережі.
20. Аналіз гіперпосилань.
21. Підходи до трактування поняття «вебометрія».
22. Дослідження мережевого контенту.
23. Аналіз зв'язку (link analysis).
24. Веб-аналіз цитування (web citation analysis).
25. Вебометричний рейтинг університетів світу.
26. Блогометрія.
27. Вікіметрія.
28. Збір даних мережі.
29. Феномен мережі.
30. Аналіз гіперпосилань.

Змістовний модуль 2.

Е-середовище наукових комунікацій

1. Формування наукового-середовища.
2. Зміна підходів до контенту.
3. Будапештська ініціатива відкритого доступу.
4. Віртуальне співробітництво.
5. Е-комунікація.
6. Приклади використання хмарних технологій.
7. Статистичні закономірності.
8. Зміна підходів до поняття «публікація».
9. Перехід до цифрових комунікацій.
10. Синергетика наукових комунікацій.
11. Інструментарій вебометрії.
12. Web 2.0.
13. Приклади наукового е-спілкування.
14. Виникнення відкритого доступу.
15. Розвиток цифрової наукової інфраструктури.

16. Он-лайнні платформи для роботи с бібліографічними даними.
17. Приклади бібліотечних проєктів з відкритого доступу.
18. Міжнародні відкриті проєкти.
19. Вітчизняні відкриті проєкти.
20. Берлінська декларація про відкритий доступ до наукових та гуманітарних знань.
21. Міжнародний рейтинг ВНВ.
22. Відкрита наука.
23. Відкриті наукові дані.
24. Сервіс Google Scholar «Бібліографічні посилання».
25. Е-наука (e-science) або кіберінфраструктура.
26. Приклади е-публікацій.
27. Віртуальна комунікація.
28. Онлайнове співтовариство.
29. Система «Бібліометрика української науки».
30. Google Scholar Metrics.

Змістовний модуль 3 **Світовий рейтинг вебометрії**

1. Міжнародний рейтинг Webometrics Ranking of World Universities.
2. Показників рейтингу Webometrics.
3. Бібліометричні БД Іспанії.
4. Бібліометричні БД Польщі.
5. Бібліометричні БД ісламського світу.
6. Бібліометричні БД Росії.
7. Бібліометричні БД Індії.
8. Альтернативні метрики, їх визначення.
9. Імпакт-фактор мережі.
10. Аналіз цитування.
11. Феномен розсіювання.
12. Сучасні метрики.
13. Вікіметрика.
14. Метрика журналу.
15. Метрика автору.
16. Метрика статті.
17. Видимість мережі.
18. Визначення альтметрії.
19. Методологія оцінювання ефективності дослідницької діяльності.
20. Програми вебометричних досліджень.
21. система оцінювання сайтів бібліотек України Кіровоградської обласної універсальної наукової бібліотеки ім. Д. І. Чижевського.
22. Показник інтенсивності використання сайту Alexa Rating.
23. Інструменти Altmetrics.
24. Показники оцінювання наукових журналів.

25. Показники Altmetrics.
26. Індеси наукового цитування.
27. Вебометричні бази даних.
28. Індекс Гірша та його похідні.
29. Порівняння інформаційних продуктів Інституту наукової інформації і корпорації Elsevier.
30. Український індекс наукового цитування.

Змістовний модуль 4

Вебометрія, альтметрія та бібліотеки

1. Термін «альтметрія».
2. Визначення понять «вебометрія», «альтметрія», «вікіметрія».
3. Міжнародний досвід вебометричних досліджень.
4. Вітчизняний досвід вебометричних досліджень.
5. Нові можливості для бібліотек.
6. Характеристика цифрових ідентифікаторів.
7. Інформаційно-аналітична система «Бібліометрика української науки».
8. Реєстр інтернет-активних науковців України.
9. Бібліотекознавчі дослідження з вебометрії.
10. Основні напрямлення вебометричних досліджень.
11. Джерельна база для експертного оцінювання результативності діяльності вчених і дослідницьких колективів.
12. Національна складова проекту Ranking of Scientists (Cybermetrics Lab).
13. Споріднені ВНЗ в «Бібліометриці української науки».
14. Рейтинг за даними Google Scholar відомств та установ.
15. Розподіл учених за індексом Гірша.
16. Рейтинг відомств і установ за даними Scopus.
17. Рейтинг установ у Ranking Web of Research Centers.
18. Рейтинг журналів у Scopus.
19. Рейтинг журналів у Web of Science.
20. Наука України та держав-сусідів в системі SCImago Journal & Country Rank.
21. Сайти журналів (у тому числі з англomовним інтерфейсом) на платформі, що підтримує телекомунікаційний протокол OAI-PMH.
22. Періодичних видання у загальнодоступних науково-інформаційних, реферативних та бібліометричних системах.
23. Періодичних видання Directory of Open Access Journals.
24. Перспективність вебометричних досліджень.
25. Створення цифрової наукової інфраструктури.
26. Визначення ідентифікаторів авторів, об'єктів.
27. Маніфест альт метрик для наукових бібліотек.
28. Віртуальні дослідницькі середовища.
29. «Бібліотека без стін».

30. Бібліотеки – «Лабораторії ХХІ століття».

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання.

Форма проведення: письмова. Екзамен у формі письмового тестування з практичним завданням. Максимальна кількість балів: 40 балів. Критерії оцінювання: тестування — 20 балів. Завдання з однією правильною відповіддю — 1 бал (усього 20 балів). Практичне завдання — 20 балів. Правильна відповідь на питання — 10 балів (усього 20 балів).

6.5. Орієнтовний перелік питань до екзамену.

1. Що таке вебометрія і кіберметрія?
2. Визначення сучасних метрик.
3. Нормативні акти України з оцінювання результативності наукової діяльності.
4. Індекс наукового цитування та індекс Гірша.
5. Імпакт-фактор журналу.
6. Відношення наукової спільноти до імпакт-фактору.
7. Надати визначення «вебометрії», «альтметрія», «вікіметрія».
8. Навіщо створюють національні індекси наукового цитування?
9. Політика відбору журналів для опрацювання в комерційних бібліометричних системах Web of Science і Scopus.
10. Картина науки на основі бібліометричних профілів учених і установ.
11. Функціональні можливості інформаційно-аналітичної системи «Бібліометрика української науки».
12. Які результати демонструє порівняння бібліометричних показників ВНЗ?
13. Що слід зробити для підвищення видимості періодичних фахових видань України в світових науково-інформаційних системах?
14. Світовий досвід оцінювання результативності наукової діяльності.
15. Статистичні закономірності.
16. Індекс наукового цитування.
17. Імпакт-фактор.
18. Національні індекси наукового цитування.
19. Альтернативні метрики, їх визначення.
20. Імпакт-фактор мережі.
21. Аналіз цитування.
22. Феномен розсіювання.
23. Метрика журналу, автору, статті.
24. Визначення альтметрики.
25. Методологія оцінювання ефективності дослідницької діяльності.
26. Бібліометричні профілі в системі Google Scholar.
27. Реєстр інтернет-активних науковців України.
28. Єдине вікно доступу до бібліометричних показників.
29. Бібліометричні профілі науковців Київського університету імені Б. Грінченка.
30. Різноманітність підходів трактування поняття «вебометрія».

31. Визначення сучасних метрик.
32. Веб-індикатори.
33. Вебометрична система оцінювання сайтів бібліотек України.
34. Міжнародний рейтинг університетів Webometrics.
35. Основні напрямлення веб-досліджень.
36. Наукова е-мережа.
37. Приклади збору даних мережі.
38. Підходи до трактування поняття «вебометрія».
40. Веб-аналіз цитування (web citation analysis).
41. Блогометрія, вікіметрія.
42. Збір даних мережі.
43. Будапештська ініціатива відкритого доступу.
44. Віртуальне співробітництво.
45. Приклади використання хмарних технологій.
46. Статистичні закономірності.
47. Зміна підходів до поняття «публікація».
48. Перехід до цифрових комунікацій.
49. Синергетика наукових комунікацій.
50. Інструментарій вебометрії.
51. Приклади наукового е-спілкування.
52. Історія виникнення відкритого доступу.
53. Розвиток цифрової наукової інфраструктури.
54. Приклади бібліотечних проєктів з відкритого доступу.
55. Проєкти відкритого доступу.
56. Берлінська декларація про відкритий доступ до наукових та гуманітарних знань.
57. Відкрита наука.
58. Відкриті наукові дані.
59. Е-наука (e-science) або кіберінфраструктура.
60. Приклади е-публікацій.
61. Google Scholar Metrics.
62. Міжнародний рейтинг Webometrics Ranking of World Universities.
63. Альтернативні метрики, їх визначення.
64. Аналіз цитування.
65. Феномен розсіювання.
66. Методологія оцінювання ефективності дослідницької діяльності.
67. Програми для вебометричних досліджень.
68. Інструменти Altmetrics.
69. Показники Altmetrics.
70. Вебометричні бази даних.
71. Індекс Гірша та його похідні.
72. Порівняння інформаційних продуктів Інституту наукової інформації і корпорації Elsevier.
73. Український індекс наукового цитування.

74. Міжнародний досвід вебметричних досліджень.
75. Вітчизняний досвід вебметричних досліджень.
76. Характеристика цифрових ідентифікаторів.
77. Бібліотекознавчі дослідження з вебметрії.
78. Основні напрямлення вебметричних досліджень.
79. Джерельна база для експертного оцінювання результативності діяльності вчених і дослідницьких колективів.
80. Національна складова проекту Ranking of Scientists (Cybermetrics Lab).
81. Рейтинг за даними Google Scholar відомств та установ.
82. Рейтинг відомств і установ за даними Scopus.
83. Рейтинг установ у Ranking Web of Research Centers.
84. Рейтинг журналів у Scopus.
85. Рейтинг журналів у Web of Science.
86. Сайти журналів (у тому числі з англomовним інтерфейсом) на платформі, що підтримує телекомунікаційний протокол OAI-PMH.
87. Створення цифрової наукової інфраструктури.
88. Визначення ідентифікаторів авторів, об'єктів.
89. Маніфест альт метрик для наукових бібліотек.
90. Віртуальне дослідницьке середовище.

6.6. Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	100-90
Дуже добре	82-89
Добре	75-81
Задовільно	69-74
Достатньо	60-68
Незадовільно	0-59

7. Навчально-методична карта дисципліни "Вебоμετρία"

Разом: 150 год., лекції – 14 год., семінарські заняття – 10 год., лабораторні заняття – 8 год., мк – 8 год., самостійна робота – 80 год., екзамен – 30 год.

Тиждень	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
Модулі	Змістовий модуль I		Змістовий модуль II		Змістовий модуль III		Змістовий модуль IV	
Назва модуля	Витоки вебоμετρίας		Е-середовище наукових комунікацій		Світовий рейтинг вебоμετρίας		Вебоμετρία, альтμετρία та бібліотеки	
Кількість балів за модуль	69 б.		69 б.		79 б.		69 б.	
Лекції	вдвідування – 2 б.		вдвідування – 2 б.		вдвідування – 1 б.		вдвідування – 2 б.	
Теми лекцій	Розвиток метричних наук – 1 б.	Вебоμετρία – дослідження – 1 б.	Інформаційне середовище наукових комунікацій – 1 б.	Інструментарій Вебоμετρίας – 1 б.	Представлення в Інтернет-просторі – 1 б.	Новий науковий напрям діяльності бібліотек – 1 б.	Вебоμετρία – бібліотекознавчі дослідження – 1 б.	
Теми семінарських занять	Визначення Вебоμετρίας – 1+10 б.		Формування віртуального простору – 1+10 б.		Міжнародні рейтинги Вебоμετρίας – 1+10 б.	Альтернативні метрики та методологія оцінювання – 1+10 б.	Досвід бібліотек з Вебоμετρία – 1+10 б.	
Теми лабораторних занять	Вебоμετρία – дослідження – 1+10 б.		Інструментарій Web 2.0 – 1+10 б.		Визначення показників Вебоμετρίας – 1+10 б.		Приклади використання Вебоμετρία – 1+10 б.	
Самостійна робота	5x4=20 б.		5x4=20 б.		5x4=20 б.		5x4=20 б.	
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 1 – 25 б.		Модульна контрольна робота 2 – 25 б.		Модульна контрольна робота 3 – 25 б.		Модульна контрольна робота 4 – 25 б.	
Підсумковий контроль	екзамен (40 балів)							

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Законодавчі і нормативно-правові документи

1. Про затвердження Порядку проведення державної атестації наукових установ: Постанова Кабінету Міністрів України від 19 квітня 2017 р. N 540 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/540-2017-%D0%BF>
2. Про затвердження Методики оптимізації (атестації) бюджетних наукових установ, які повністю або частково фінансуються за рахунок коштів державного бюджету, та плану оптимізації (атестації) бюджетних наукових установ, які повністю або частково фінансуються за рахунок коштів державного бюджету: Постанова Кабінету Міністрів України від 31 жовтня 2011 р. N 1176 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1176-2011-%D0%BF>.
3. Про затвердження Порядку оцінки розвитку діяльності наукової установи: Наказ МОН України від 03.04.2012 № 399 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0629-12>.

Базова

4. Анализ цитирования в библиометрии / С. В. Бредихин, А. Ю. Кузнецов, Н. Г. Щербакова. – Новосибирск : ИВМиМГ СО РАН, НЭИКОИ, 2013. – 344 с.
5. Бібліометрика української науки : інформаційно-аналітична система [текст] / Л. Костенко та ін. // Бібл. вісн. – 2014. – № 4. – С. 8-12.
6. Жабін О. І. Технологічні трансформації в бібліотеці: від бібліографування до наукометрії [текст] / О. І. Жабін. – Наук. пр. НБУВ. – К., 2015. – С. 346–360.
7. Картина науки в библиометрических портретах ученых [текст] / Л. И. Костенко, О. И. Жабин, Е. А. Кухарчук, Т. В. Симоненко // Библиотеки национальных академий наук: проблемы функционирования, тенденции развития. – 2014. – Вып. 12. – С. 70-78.
8. Колесникова Т. А. Оценка результативности научных исследований: библиометрия [текст] / Т. А. Колесникова, Е. В. Матвеева // Вісник Дніпропетровського національного університету залізничного транспорту – 2015. – № 4 (58). – С. 7-22.
9. Копанєва В. О. Становлення наукометрії як навчальної дисципліни [текст] / Вісник Книжкової палати. – № 6. – С. 29-31.
10. Копанєва Є. Національні індекси наукового цитування [текст] / Є. Копанєва // Бібл. вісн. – 2012. – № 4. – С. 29-35.
11. Кухарчук Є. О. Представлення української науки в наукометричній надбудові SciVal корпорації Elsevier [текст] / Є. О. Кухарчук // Наукові праці НБУВ. – 2015. – Вип. 41. – С. 382-396.

12. Кухарчук Є. Світові наукометричні системи [текст] / Є. Кухарчук // Бібл. вісн. – 2014. – № 5. – С. 7-11.
13. Мриглод І. Наука України у світовому інформаційному просторі / І. Мриглод, О. Мриглод // Вісник Національної академії наук України. – 2007. – № 10. – С. 3-18.
14. Наукова періодика України та бібліометричні дослідження : [монографія] / Л. Й. Костенко, О. І. Жабін, Є. О. Копанєва, Т. В. Симоненко ; Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – К., 2014. – 173 с.
15. Наукове декларування в е-середовищі університету [текст] / О. В. Воскобойникова-Гузєва, В. О. Копанєва, Л. Й. Костенко // Відкрите освітнє е-середовище сучасного університету. – 2017. – Вип. 23. – С. 192-198.
16. Наукометрія : методологія та інструментарій [текст] / Л. Й. Костенко та ін. // Вісн. кн. палати. – 2015. – № 9. – С. 25-29.
17. Про вимірювання наукової ефективності [текст] / О. І. Мриглод, Р. Кенна, Ю. В. Головач, Б. Берш // Вісник Національної академії наук України. – 2013. – № 10. – С. 76-85.
18. Симоненко Т. В. Бібліометричні системи Scopus і Google Scholar: сфери використання [текст] / Т. Симоненко // Бібл. вісн. – 2012. – № 2. – С. 10-13.
19. Соловяненко. Д. Політика індексації видань у наукометричних базах даних Web of Science та SciVerse Scopus [текст] / Д. Соловяненко // Бібл. вісн. – 2012. – № 1. – С. 6-20.

Додаткова

20. Горовий В. М. Критерії якості наукових досліджень у контексті забезпечення національних інтересів / В. М. Горовий // Вісник Національної академії наук України. – 2015. – № 6. – С. 74-80.
21. Земсков А. И. Библиометрия: взгляд на проблему. Сравнение уровня цитирования научных статей в разных странах / А. И. Земсков // Научные и технические библиотеки. – 2014. – № 9. – С. 22-44.
22. Копанєва Е. А. Вебометрические показатели научной периодики Украины / Е. А. Копанєва // Научные и технические библиотеки. – 2013. – № 5. – С. 75-82.
23. Копанєва В. О. Методи оцінки результатів наукової діяльності [текст] / В. О. Копанєва // Адаптація завдань і функцій наукової бібліотеки до вимог розвитку цифрових інформаційних ресурсів: матеріали Міжнар. наук. конф. (Київ, 8-10 жовт. 2013 р.). – К., 2013. – С. 343-344.
24. Копанєва В. О. Наукова бібліотека: від е-каталогу до е-науки // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – 2016. – № 3. – С. 4-10.

25. Копанєва В. О. Наукова комунікація: від відкритого доступу до відкритої науки // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – 2017. – № 2. – С. 35-45.
26. Копанєва В. О. Питання розвитку бібліометрії та наукометрії в Україні. [текст] / В. О. Копанєва // Місце і роль бібліотек у формуванні національного інформаційного простору: матеріали Міжнар. наук. конф. (Київ, 21-23 жовт. 2014 р.). – К., 2014. – С. 394-395.
27. Копанєва В. О. Становлення наукометрії як навчальної дисципліни [текст] / В. О. Копанєва // Вісник Книжкової палати. – 2017. – № 6. – С. 29-31.
28. Костенко Л. Й. Синергетика в бібліометрії та наукометрії [текст] / Л. Й. Костенко // Адаптація завдань і функцій наукової бібліотеки до вимог розвитку цифрових інформаційних ресурсів: матеріали Міжнар. наук. конф. (Київ, 8-10 жовт. 2013 р.). – К., 2013. – С. 345-346.
29. Костенко Л. Бібліотека та наукометрія: світовий досвід, українська перспектива / Л. Костенко, Д. Соловяненко // Бібліотечний вісник. – 2009. – № 6. – С. 29-32.
30. Лукашевич Т. Г. Міжнародний досвід оцінювання наукової діяльності [текст] / Т. Г. Лукашевич // Місце і роль бібліотек у формуванні національного інформаційного простору: матеріали Міжнар. наук. конф. (Київ, 21-23 жовт. 2014 р.). – К., 2014. – С. 425-427.
31. Мазов Н.А. Альтернативные подходы к оценке научных результатов / Н. А. Мазов, В. Н. Гуреев // Вестник Российской академии наук. – 2015. – № 2, том 85. – С. 115-122.
32. Маршакова И. В. Система цитирования научной литературы как средство слежения за развитием науки [монография] / И. В. Маршакова. – М.: Наука, 1988. – 287 с.
33. Наукометрія проти інсинуацій / А. Шевченко, М. Іоргов, В. Шадуря // Дзеркало тижня. – 2013. – № 38, 18 жовтня 2013.

Інформаційні ресурси

34. Бібліометрика української науки [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/bpnu/> .
35. Вебометричний рейтинг бібліотек України / Biblio Webometrics [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://biblio-ranking.in.ua/>
36. Лейденський маніфест для наукометрії [Електронний ресурс] / Д. Хикс, П. Воутерс і др.; А. А. Исэрова (пер.). – Режим доступу: <http://www.igh.ru/about/news/1053/>.
37. Мазов Н. А. Библиометрические системы в поддержку научных исследований [Электронный ресурс] / Н. А. Мазов, В. Н. Гуреев // Библиотеки и информационные ресурсы в современном мире науки, культуры, образования и бизнеса: Труды XXII международной конференции (Крым, Судак, 6-14 июня 2015 г.)

38. Bibliometrics: The Leiden Manifesto for research metrics [Electronic resource] / D. Hicks, P. Wouters, L. Waltman, S. de Rijcke, I. Rafols // Nature, April 23, 2015 (vol. 520), pp. 429-431. – Electronic data. – Mode of access: <http://www.nature.com/news/bibliometrics-the-leiden-manifesto-for-research-metrics-1.17351>
39. Google Scholar [Electronic resource]. – Electronic data. – Mode of access: <http://scholar.google.com.ua/> .
40. Ranking Web of Research Centers [Electronic resource]. – Electronic data. – Mode of access: <http://research.webometrics.info/>.
41. San Francisco Declaration on Research Assessment [Electronic resource]. – Mode of access: <http://www.ascb.org/dora/>
42. SCImago Journal & Country Rank [Electronic resource]. – Mode of access: <http://www.scimagojr.com/>
43. Scopus [Electronic resource]. – Electronic data. – Mode of access: <http://www.scopus.com/>.
44. Web of Science [Electronic resource]. – Electronic data. – Mode of access: <http://webofscience.com/>